

Міністерство освіти і науки України
Львівська національна академія мистецтв

Затверджено Приймальною комісією
Львівської національної академії мистецтв
1 квітня 2019 р. протокол № 4
Голова Приймальної комісії
В.В. Одрехівський

КОМПОЗИЦІЯ

Програма творчого конкурсу для вступників
для здобуття вищої освіти за ОР «Бакалавр» (термін навчання 3 р. 10 міс.)

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»
(освітні програми: дизайн середовища, дизайн одягу (взуття), графічний дизайн)
Денна форма навчання

КОМПОЗИЦІЯ (від лат. compositio – складання, поєднання, зв’язування, зіставлення) – спосіб поєднання різних за формою та змістом частин у певну цілісність. Робота над композицією передбачає співставлення, складання, підпорядкування частин між собою, що в кінцевому результаті дає завершений твір.

Метою вступних випробувань з «Композиції» є виявлення у абітурієнта теоретичних знань щодо основних законів побудови композиції в декоративно-прикладному, образотворчому мистецтві та дизайні, його здатність творчо мислити і грамотно втілювати композиційне завдання за допомогою графічних та малярських технік чи скульптурної пластики.

Абітурієнт повинен знати:

- основні закони та засоби створення композиції;
- термінологію предмету;
- розрізняти різні типи просторової трактовки середовища;
- базові поняття кольорознавства;
- основи анатомічної побудови голови людини.

Абітурієнт повинен вміти:

- використовувати основні закони та засоби композиції при створенні площинних, рельєфних та об’ємно-просторових зображень;
- володіти основними графічними та малярськими техніками;
- створювати композицію в заданій просторово-пластичній системі;
- здійснювати інтерпретацію натурних форм з метою створення декоративної композиції.

Назва теми	Зміст та основні поняття	Знання та вміння, що передбачаються
Закони композиції	Закони рівноваги, єдності та підпорядкування	Вміння створювати гармонійні врівноважені композиції
Засоби композиції	Пропорції, контраст, нюанс, ритм, масштаб, формат, простір (двовимірний та тривимірний), замкнутий та відкритий простір, композиційний центр, акцент, світлотінь, колір, статика та динаміка, симетрія та асиметрія	Володіння базовими знаннями про основні засоби композиції, вміння застосовувати їх при виконанні екзаменаційного завдання
Відкрита та замкнута композиція	Замкнута композиція і відкрита композиції. Поняття бордюру, стрічкової композиції.	Розуміти особливості й володіти побудовою відкритої та замкненої композиції
Рапортна композиція	Ритм, метр, рапорт, структурна сітка.	Розуміти зміст терміну «рапорт», вміти створювати рапортну композиції
Геометричні та лекальні форми	Прості двомірні геометричні форми: квадрат, прямокутник, трикутник, коло, трапеція. Тривимірні геометричні форми.	Розуміти особливості та відмінності геометричних та лекальних форм, вміти створювати композиції на їх основі

<p>Двовимірне та тривимірне просторово-пластичне потрактування</p>	<p>Двовимірний і тривимірний простір, лінійна перспектива, аксонометрія. Силуетне площинне та об'ємно-пластичне потрактування натурних форм.</p>	<p>Розуміти поняття двовимірного та тривимірного простору та пластичного потрактування, вміння трансформувати натурне зображення в двовимірне, декоративне</p>
<p>Композиційний центр</p>	<p>Поняття геометричного центру та композиційного центру і їх різниці</p>	<p>Вміння створювати збалансовану гармонійну композицію з вираженим композиційним центром</p>
<p>Симетрія, асиметрія</p>	<p>Поняття дзеркальної, обертальної та трансляційної симетрії</p>	<p>Вміти використовувати засоби симетрії для створення замкнутих відкритих, рапортних композицій</p>
<p>Ахроматична гама та поліхромія</p>	<p>Поняття ахроматизму та поліхромії в кольорознавстві</p>	<p>Розуміти поняття ахроматичної та багатоколірної гами, вміти їх створювати та використовувати для колористичного, площинного та об'ємно-пластичного вирішення простору та зображень композиції</p>
<p>Кругла скульптурна композиція</p>	<p>Кругла скульптурна композиція будується зазвичай за принципом «гвинта», є найбільш незалежною.</p>	<p>Вміти створювати круглі скульптурні композиції</p>
<p>Фронтальна і силуетна композиції</p>	<p>Фронтальна і силуетна композиції вимагають архітектурного тла або певних осьових положень у просторі.</p>	<p>Виявляти вміння створювати фронтальну і силуетну композиції</p>

Типове завдання № 1

Розробити об'ємно-просторову композицію на основі трьох заданих елементарних геометричних фігур. Досягти гармонійної цілості. Висота даної композиції – 50см.

Зображення: тривимірне (об'ємно-просторове).

Засоби зображення: скульптурні.

Матеріали та інструменти: глина, стеки, петлі.

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання № 2

Створити об'ємно-просторову композицію на тему «Голова людини», на основі геометричних фігур. Досягти гармонійної цілості, пластичної та ритмічної побудови, пропорційних співвідношень частин. Виявити головний елемент композиції - акцент. Висота даної композиції – 50см.

Зображення: тривимірне (об'ємно-просторове).

Засоби зображення: скульптурні.

Матеріали та інструменти: глина, стеки, петлі.

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання № 3

Створити замкнену композицію, використовуючи задані геометричні тіла, що можуть множитись та ділитись. Досягти гармонійної цілості, пластичної та ритмічної побудови, пропорційних співвідношень частин. Розмір даної композиції - 60/40 см.

Зображення: двовимірне (рельєф, барельєф, контр рельєф).

Засоби зображення: скульптурні.

Матеріали та інструменти: глина, стеки, петлі.

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання № 4

Виконати замкнену композицію на основі заданих складових. Виявити головний елемент композиції - акцент. Досягти гармонійної цілості. Формат 0,5 аркуша.

Вирішення: ахроматичне, монохромне, поліхромне (варіанти).

Просторове середовище: двовимірне (площинне).

Засоби зображення: графічні, живописні (на вибір абітурієнта).

Матеріали та інструменти: папір, олівці, пензлі, пера, лінійки, лекала, фарби (акварель, гуаш, темпера, акрил, туш).

Аплікація не допускається!

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання № 5

Розробити композицію на основі натюрморту. Виявити вміння трансформувати тривимірне зображення в двовимірне. Досягти гармонійної цілості. Формат 0,5 аркуша.

Вирішення: ахроматичне.

Просторове середовище: двовимірне (площинне).

Засоби зображення: графічні, живописні (на вибір абітурієнта).

Матеріали та інструменти: папір, олівець, пензлі, пера, лінійки, лекала, фарби (акварель, гуаш, темпера, акрил, туш).

Аплікація не допускається!

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання №6

Розробити урівноважену композицію з використанням заданого об'єкта (об'єктів) природного походження. Досягти гармонійної єдності складових частин композиції. Формат 0,5 аркуша.

Вирішення: поліхромне.

Просторове середовище: тривимірне.

Засоби зображення: живописні (на вибір абітурієнта).

Матеріали та інструменти: папір, олівці, пензлі, пера, лінійки, лекала, фарби (акварель, гуаш, темпера, акрил, туш).

Аплікація не допускається!

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання № 7

Створити рапортну композицію на основі заданих складових. Досягти гармонійної єдності композиції. Формат 0,5 аркуша.

Вирішення: ахроматичне, монохромне, поліхромне (варіанти).

Просторове середовище: двовимірне, тривимірне або змішане.

Засоби зображення: графічні, живописні (на вибір абітурієнта).

Матеріали та інструменти: папір, олівці, пензлі, пера, лінійки, лекала, фарби (акварель, гуаш, темпера, акрил, туш).

Аплікація не допускається !

Термін виконання – 8 академічних годин.

Типове завдання №8

Створити композицію, поєднуючи задану літеру абетки та геометричні (рослинні) форми.

Вирішення: ахроматичне, поліхромне або монохромне.

Просторове середовище: двовимірне.

Засоби зображення – графічні, живописні (на вибір);

Матеріали та інструменти – папір, олівці, маркери, пера, лінійки, лекала, пензлі, фарби (акварель, гуаш, туш, акрил, темпера);

Аплікація не допускається !

Час виконання завдання – 8 академічних годин.

Типове завдання №9

Створити урівноважену замкнуту об'ємно-просторову композицію на основі заданого об'єкта шляхом зміни його початкового значення.

Засоби зображення: об'ємно-пластичні

Рішення: монохромне

Матеріали та інструменти: планшет з натягнутим на нього білим папером розмірами 50 х 50; канцелярський ніж, ножиці, клей, папір, олівці, пензлі, фарби, лінійки, лекала, кольоровий папір

Термін виконання: 8 академічних годин

Типове завдання №10

Створити урівноважену замкнуту об'ємно-просторову композицію на основі заданого об'єкта шляхом зміни його початкового значення.

Засоби зображення: об'ємно-пластичні

Рішення: поліхромне

Матеріали та інструменти: планшет з натягнутим на нього білим папером розмірами 50 х 50; канцелярський ніж, ножиці, клей, папір, олівці, пензлі, фарби, лінійки, лекала, кольоровий папір

Термін виконання: 8 академічних годин

Методика оцінювання та нарахування балів вступнику базується на виконанні ним вимог (критеріїв), які відповідають екзаменаційному завданню. Виконання кожного критерію оцінюється від 0 до 3 балів (високий – 3, середній – 2, низький – 1, незадовільний – 0). Бали за виконання критеріїв сумуються. Максимально можлива кількість балів за виконання критеріїв становить 12. Сумарна кількість балів переводиться у 200-бальну шкалу (від 100 до 200 балів) за схемою, поданою нижче.

Вступник, який набрав менше 140 балів з творчого випробування позбавляється права продовжувати складати подальші вступні випробування.

Усім вступникам без винятку суворо заборонено користуватися під час складання вступного випробування будь-якими електронними пристроями, в тому числі мобільними телефонами, навіть якщо вони у режимі вимкнення. Якщо ж пристрої виявляють, то абітурієнтів позбавляють права складати випробування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. Володіння зображенням у заданому просторовому середовищі (дво- або тривимірному) :
  - а) високий – 3   б) середній – 2
  - в) низький – 1   г) незадовільний – 0

2. Технічне володіння зображальними засобами (графічні, живописні, скульптурні) :
  - а) високий – 3   б) середній – 2
  - в) низький – 1   г) незадовільний – 0

3. Візуальне сприйняття екзаменаційного завдання (компонування на форматі, тонально-колеристичне рішення, виразність   сприйняття):
  - а) високий – 3   б) середній – 2
  - в) низький – 1   г) незадовільний – 0

4. Виконання всіх обов'язкових умов, зазначених в екзаменаційному завданні (дотримування заданого формату і та ін.):
  - а) високий – 3   б) середній – 2
  - в) низький – 1   г) незадовільний – 0

СХЕМА ОЦІНЮВАННЯ

оцінка	Бали, отримані за виконання критеріїв оцінювання	Сума балів за 100-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200)
незадовільно	1	100
	2	108
	3	116
задовільно	4	124
	5	134
	6	144

добре	7	154
	8	163
	9	172
відмінно	10	181
	11	190
	12	200

Рекомендована література

1. Береснева В.Я., Романова Н.В. Вопросы орнаментации ткани – М.: Лег. Пром., 1977.
2. Боднар І.Я. Основи композиції / Методичні вказівки для студентів І курсу – Львів, ЛДПДМ, 1987.
3. Боднар І.Я., Кусько Г.Д. Площинні композиції / Тези лекцій та завдання з “Основ композиції” – Львів, ЛДПДМ, 1991.
4. Волков Н.Н. Композиция в живописи – М. 1977.
5. Запаско Я.П. Словник декоративно-ужиткового мистецтва том І-ІІ. – Л.: Афіша, 2000.
6. Запаско Я.П. Українське народне килимарство – К.: Мистецтво, 1975, - 109 с.
7. Ковалев Ф.В. Золотое сечение в живописи – К.: Вища школа, 1989.
8. Козлов Н.Г. Композиция. – М. 1968
9. Моран Х. История прикладного искусства – Прага: Одеон, 1983.
10. Нельсон Дж. Проблемы дизайна – М.: Искусство, 1971.
11. Основи коповиці: площинні графічно живописні завдання для студентів 1 курсу відділення художньої кераміки / Уклад. В.А.Гудак, І.М.Франк. – Львів: ЛДПДМ, 1991.
12. Сидорович С.Й. Художня тканина Західних областей України. – К.; Наукова думка, 1969.
13. Узоры симметрии / Под ред. М.Сенешаль и Дж.Флека – М.: Мир, 1980.
14. Урманцев Ю.А. Симметрия природы и природа симметрии – М., 1974.
15. Стеблій Г.Ф. Основи композиції./ Методичні вказівки для виконання самостійних завдань студентами І курсу.- Львів, ЛНАМ, 2013.
16. Стеблій Г.Ф. Основи композиції / Курс лекцій, Львів, ЛНАМ, 2013.